

Tabelul propunerilor și obiecțiilor prezentate referitor la Metodologia de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică furnizată de furnizorul central de energie electrică

Punctul propus spre modificare	Text conform proiectului	Redacția propusă de instituția care a prezentat avizul	Obiecțiile și argumentele ANRE privind acceptarea sau respingerea propunerii
Ministerul Economiei (aviz nr.06/01- 1813 din 30.03.2017)			
Pct.5 (pct. 6 în redacție finală)	$PFFC = \frac{(p_1 \times W_1 + p_2 \times W_2 + \dots + p_n \times W_n) \times \left(1 + \frac{m}{100}\right) + D_{ev}}{(W_1 + W_2 + \dots + W_n)}$ <p>unde:</p> <p>$p_1, p_2, \dots, p_n$ – prețul reglementat de procurare a energiei electrice de către furnizorul central de la sursele 1, 2...n, lei/kWh;</p> <p>$W_1, W_2, \dots, W_n$ – cantitatea de energie electrică procurată de către furnizorul central de la sursele 1, 2...n, kWh;</p> <p>m - marja comercială specifică aferentă activității de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central. Marja comercială specifică constă din costurile și cheltuielile necesare pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul central (cu excepția costului energiei) și profitul obținut din activitatea de furnizare prestată de furnizorul central. Valoarea acesteia se stabilește în cuantum de 0,6% și va fi constantă pe toată perioada de valabilitate a metodologiei;</p> <p>D_{ev} – devierile formate în perioada de valabilitate a prețului precedent de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central. Aceste devieri, pozitive sau negative, rezultă din diferența dintre veniturile planificate la stabilirea prețului precedent de furnizare și veniturile reale înregistrate în trimestrul precedent. Devierile se determină în baza diferenței parvenite de la modificarea reală și din cauza factorilor obiectivi a cantității de energie electrică furnizată și/sau a tarifelor de procurare de la surse.</p>	<p>Formula de calcul al prețului mediu de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central (PFFC) conține componenta ”marja specială aferentă activității de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central - m”. Conform definiției prezentate în proiectul Metodologiei: „Marja comercială specifică constă din costurile și cheltuielile necesare pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul central (cu excepția costului energiei) și profitul obținut din activitatea de furnizare prestată de furnizorul central. Valoarea acesteia se stabilește în cuantum de 0,6% și va fi constantă pe toată perioada de valabilitate a metodologiei”.</p> <p>Atît proiectul metodologiei cît și AIR nu conține careva argumentări sau calcule prin care se stabilește cuantumul marjei comerciale de 0,6%. Astfel, în scopul asigurării funcționării eficiente și asigurării viabilității Furnizorului central de energie electrică, considerăm că ANRE necesită a revedea proiectele prezentate prin completarea cu argumentări de rigoare supra stabilirii componentei ”marja comercială”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Urmare a analizei avizelor parvenite, a fost modificată mărimea marjei comerciale la cuantumul de 0,5% din considerentul că aceasta este valoarea efectivă a marjei comerciale aplicate în anul 2016 de către furnizorul care activează la tarife nereglementate și care, conform proiectului hotărârii de Guvern, expediată spre consultare de către Ministerul Economiei a fost ales pentru a fi desemnat ca Furnizor Central. Astfel dat fiind faptul că marja comercială respectivă a fost aplicată la prestarea serviciului de furnizare la tarife nereglementate pe piața angro, considerăm că aceasta va fi atractivă și rezonabilă pentru a fi aplicată la furnizarea energiei electrice de către Furnizorul Central.</p> <p>Concomitent, au fost oferite explicații suplimentare în cadrul AIR cu privire la</p>

			valoarea marjei comerciale.
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova aviz (nr.03-02/295 din 31.03.2017)			
		<p>Considerăm oportun ca proiectul în cauză să fie perfectat similar rigorilor ce se aplică la elaborarea actelor normative/legislative.</p> <p>Prin urmare Metodologia necesită să fie una transparentă și pe înțelesul tuturor. Mai mult ca atât, Nota informativă necesită să fie mai explicită, să conțină argumente în cazul menționării necesității reexaminării trimestriale sau/și pe parcursul trimestrului a prețurilor.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Revizuirea trimestrială a prețurilor este necesară în contextul specificului sezonier ale activității centralelor electrice cu termoficare și a impactului major a volumelor produse și a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de la acestea în mix-ul de energie furnizată de furnizorul central. Pe parcursul trimestrului revizuirea poate fi necesară în contextul intrării pe piață a unor producători de energie electrică din surse regenerabile ce ar putea exercita un impact major asupra tarifului mediu de furnizare. Totodată, AIR a fost completată cu explicații în ceea ce privește necesitatea ajustării prețurilor reglementate.</p>
		<p>Nu este clar, dacă în cazul în care vânzările vor depăși nivelul planificat și profitul va fi mai înalt, prețurile, de asemenea vor fi examinate, în sensul micșorării lor.</p>	<p>La determinarea prețului reglementat urmează a fi luate în considerație cantitățile efective de energie electrică, achiziționate de către furnizorul central de la sursele menționate. Devierile care rezultă urmare a modificării cantităților achiziționate de energie electrică sau a veniturilor în</p>

			<p>baza cărora a fost calculat prețul reglementat urmează a fi luate în considerație la ajustarea trimestrială a prețului reglementat, fie în sensul majorării sau micșorării acestuia, în dependență de valoarea devierilor respective. Astfel, profiturile furnizorului central vor fi de asemenea ajustate, în contextul în care acesta se determină ca valoare procentuală din costul energiei electrice achiziționate.</p>
		<p>De asemenea, nu este clar cum s-a ajuns la valoarea cuantumului marjei comerciale și din ce considerente pe toată perioada de valabilitate a metodologiei trebuie să se mențină constantă.</p>	<p>Urmare a analizei avizelor parvenite, a fost modificată mărimea marjei comercială la cuantumul de 0,5% din considerentul că aceasta este valoarea efectivă a marjei comerciale aplicate în anul 2016 de către furnizorul care activează la tarife nereglementate și care conform proiectului hotărârii Ministerului Economiei a fost ales pentru a fi desemnat ca Furnizor Central. Astfel dat fiind faptul că marja comercială respectivă a fost aplicată la prestarea serviciului de furnizare la tarife nereglementate pe piața angro, considerăm că aceasta va fi atractivă și rezonabilă pentru a fi aplicată la furnizarea energiei electrice de către Furnizorul Central.</p>
<p>Î.C.S. „GAS NATURAL FENOSA FURNIZARE ENERGIE” SRL (aviz nr. 0103/22414-20170329, 0503/22428-20170329)</p>			
		<p>Este justificat ca Metodologia să reflecte exclusiv calcularea prețurilor la energia electrică achiziționată</p>	<p>Metodologia prevede expres includerea în prețul reglementat</p>

		<p>de la SRE și CET-uri reglementate. Activitatea liberă pe piață a Furnizorului central se supune altor mecanisme de stabilire a prețurilor la energie. Divizarea distinctă a acestor două proceduri de stabilire a prețurilor la energia electrică asigură un mediu în care poate fi promovată transparența în calcularea prețurilor la energia electrică reglementată, condiție cerută de directivele UE.</p>	<p>a costurilor aferente achiziționării energiei electrice de la producătorii eligibili din SRE și de la centralele electrice de cogenerare urbane. Concomitent, proiectul Metodologiei nu prevede și determinarea prețului la care furnizorul central va furniza energia electrică pe piața contractelor bilaterale în baza licenței de furnizare, acesta fiind determinat în baza mecanismelor concurențiale sau a negocierilor cu participanții pieței. Cu toate acestea, proiectul Metodologiei prevede expres necesitatea separării evidenței contabile pentru furnizarea la prețuri reglementate a energiei electrice achiziționate de la producătorii eligibili din SRE și de la centralele electrice de termoficare urbane și pentru furnizarea energiei electrice realizată în condiții de piață, în cazul în care acesta va presta concomitent și această activitate. Condiția respectivă este expres stabilită și în art. 68, alin. (10) din Legea cu privire la energia electrică, nr. 107/27.05.2016.</p>
		<p>În condițiile în care toate datele și regulile de calcul sunt cunoscute și prestabilite, nu vedem necesitatea ca ANRE să aprobe prețurile la energia electrică livrată de Furnizorul central, dat fiind că prețurile la sursele de energie participante în calcul sunt deja aprobate de ANRE, iar prețul mediu reprezintă doar o reflecție a prețurilor pentru SRE și CET-uri</p>	<p>Nu se acceptă Agenția nu aprobă prețurile reglementate pentru toți producătorii eligibili de energie electrică din SRE, care beneficiază de schema de sprijin stabilită de Legea nr. 10/26.02.2016 (în cazul</p>

		reglementate, publicate în Monitorul Oficial. Este rezonabil să fie aprobate de ANRE doar devierile financiare anuale, în baza raportului respectiv prezentat în termene prestabilite de către Furnizorul central. Devierile vor lua în considerație și plățile pentru energia de echilibrare, element lipsă în proiectul de metodologie.	producătorilor eligibili mari, prețul de comercializare se stabilește în cadrul licitațiilor). Concomitent, Legea cu privire la energia electrică, nr. 107/27.05.2016 stabilește expres faptul că furnizorul central furnizează energia electrică la prețurile reglementate aprobate de Agenție, în conformitate cu o metodologie aprobată în prealabil (a se vedea în acest sens art. 2 – definiția noțiunii „furnizor central de energie electrică”, art. 7, alin. (2), art. 12, alin. (7), art. 86, alin. (1)). În acest context nu este suficientă și nici posibilă doar aprobarea unor devieri financiare anuale.
Pct. 1	1. Metodologia de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică furnizată de furnizorul central de energie electrică (în continuare Metodologie) are ca scop stabilirea modului de calcul a prețului reglementate de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central de energie.	De substituit cuvintele „modului de calcul a prețului” cu cuvintele „modului de calcul a prețurilor”	Se acceptă cuvintele „modului de calcul a prețului” se substituie cu cuvintele „ <i>modului de calculare, aprobare, ajustare și aplicare a prețurilor</i> ”
Pct.3, subp.2)	2) garantarea procurării energiei electrice de la centralele electrice eligibile care produc din surse regenerabile de energie, precum și energiei electrice produse de centralele electrice de termoficare urbane;	De expus lit. b) în următoarea redacție: „2) garantarea procurării energiei electrice produsă de la centralele electrice eligibile care produc din sursele regenerabile de energie și, precum și energiei electrice produse de centralele electrice de termoficare urbane reglementate de ANRE (eligibile)” Comentariu GNF: dacă se folosește noțiunea de eligibile, este rezonabil să se prezinte definiția. Legile la subiect nu au atare definiție.	Se acceptă parțial În vederea clarificării noțiunilor utilizate, după pct. 3 din proiectul Metodologiei, se include un punct nou, în următoarea redacție: „4. În sensul prezentei Metodologii se aplică noțiunile definite în Legea nr. 10 din 26 februarie 2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, precum și noțiunile definite în Legea

			<p>nr.107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică.”</p> <p>De remarcat că noțiunile de „centrală electrică de cogenerare urbană” și „producător eligibil” sunt definite în Legea nr. 107/26.02.2016 și în Legea nr. 10/26.02.2016.</p>
<p>Pct.5 (pct. 6 în redacție finală)</p>	<p>5. Prețul mediu de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central (PFFC) tuturor furnizorilor de pe piața energiei electrice (inclusiv furnizorului central în cazul desfășurării de către acesta a activității de vânzare a energiei electrice în condiții de piață) în intervalul de timp „t” (trimestrial) se determină reieșind din venitul care trebuie să fie obținut de către furnizorul central în vederea acoperirii costurilor și a cheltuielilor necesare pentru furnizarea energiei electrice și pentru obținerea unui nivel rezonabil de profit. Astfel, prețul în cauză va fi determinat conform formulei:</p> $PFFC = \frac{(p_1 \times W_1 + p_2 \times W_2 + \dots + p_n \times W_n) \times \left(1 + \frac{m}{100}\right) + D_{ev}}{(W_1 + W_2 + \dots + W_n)}$ <p>unde:</p> <p>$p_1, p_2, \dots, p_n$ – prețul reglementat de procurare a energiei electrice de către furnizorul central de la sursele 1,2...n, lei/kWh;</p> <p>$W_1, W_2, \dots, W_n$ – cantitatea de energie electrică procurată de către furnizorul central de la sursele 1, 2...n, kWh;</p> <p>m - marja comercială specifică aferentă activității de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central. Marja comercială specifică constă din costurile și cheltuielile necesare pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul central (cu excepția costului energiei) și profitul obținut din activitatea de furnizare prestată de furnizorul central. Valoarea acesteia se stabilește în cuantum de 0,6% și va fi constantă pe toată perioada de valabilitate a metodologiei;</p>	<p>De expus prima frază din pct. 5 în următoarea redacție:</p> <p><i>“5. Prețul mediu reglementat de furnizare a energiei electrice de către Furnizorul central (PFFC) tuturor entităților stabilite de ANRE furnizorilor de pe piața energiei electrice (inclusiv furnizorului central în cazul desfășurării de către acesta a activității de vânzare a energiei electrice în condiții de piață) în intervalul de timp „t” (trimestrial lunar) se determină reieșind din venitul care trebuie să fie obținut de către Furnizorul central în vederea acoperirii costurilor și a cheltuielilor necesare pentru furnizarea energiei electrice reglementate și pentru obținerii ea unui nivel rezonabil de profit. Astfel, prețul în cauză va fi determinat conform formulei:</i></p> $PFFCt = \frac{(p_1 \times W_1 + p_2 \times W_2 + \dots + p_n \times W_n) \times \left(1 + \frac{m}{100}\right) + D_{ev}}{(W_1 + W_2 + \dots + W_n)}$ <p>Comentariul GNF:</p> <p>1. Furnizorul central vinde energia nu numai furnizorilor, ci și consumatorilor eligibili, iar în unele cazuri ar putea vinde și Operatorului de Transport.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor art. 79, alin. (4) din Legea cu privire la energia electrică, furnizorul central de energie electrică cumpără energia electrică de la centralele electrice eligibile care produc din surse regenerabile de energie și energia electrică produsă de centralele electrice de termoficare urbane și revinde energia electrică furnizorilor, în conformitate cu algoritmul stabilit de Agenție în Regulile pieței energiei electrice, la prețurile reglementate aprobate de Agenție.</p> <p>De remarcat că consumatorii finali pot încheia contracte directe cu producătorii de energie electrică, inclusiv cu acei care produc energiei electrice exclusiv din surse tradiționale doar în cazul în care una din părți dispune de o licență pentru furnizarea energiei electrice (fie producătorul respectiv, în temeiul art. art 19, alin (6) din Legea cu privire la energia</p>

D_{ev} – devierile formate în perioada de valabilitate a prețului precedent de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central. Aceste devieri, pozitive sau negative, rezultă din diferența dintre veniturile planificate la stabilirea prețului precedent de furnizare și veniturile reale înregistrate în trimestrul precedent. Devierile se determină în baza diferenței parvenite de la modificarea reală și din cauza factorilor obiectivi a cantității de energie electrică furnizată și/sau a tarifelor de procurare de la surse.

electrică, sau consumatorul final). Respectiv, furnizorul în cauză de asemenea va avea obligația, în conformitate cu prevederile art. 79, alin. (4) din Legea cu privire la energia electrică, de a achiziționa o anumită cantitate de energie electrică de la furnizorul central.

Concomitent, considerăm inoportună reducerea intervalului de timp pentru care se determină prețul reglementat până la perioade de o lună, întrucât aceasta implică examinarea și emiterea lunară de hotărâri privind aprobarea prețurilor, fapt care nu este necesar, având în vedere aprobarea trimestrială și posibilitatea actualizării pe parcursul trimestrului a prețurilor respective (a se vedea Capitolul III din proiectul Metodologiei).

Concomitent, prima frază din punctul respectiva fost reformulată în următoarea redacție, pentru a evita posibilele interpretări în legătură cu aplicarea acesteia:

„6.Prețul reglementat de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central (PFFC) tuturor furnizorilor de energie electrică care activează pe piața cu amănuntul a energiei electrice în intervalul de timp „t” (trimestrial) constituie prețul mediu de furnizare,

			<p><i>determinat reieșind din venitul care trebuie să fie obținut de către furnizorul central în vederea acoperirii cheltuielilor necesare pentru furnizarea energiei electrice și pentru obținerea unui nivel rezonabil de rentabilitate.”</i></p>
		<p>2. Această metodologie trebuie aplicata doar pentru calcularea prețului mediu de furnizare a energiei electrice produsă de sursele de energie electrică reglementate, adică SRE și CET-urilor reglementate.</p>	<p>Nu se acceptă Conform Legii cu privire la energia electrică, furnizorul central furnizează energia electrică la prețurile reglementate, aprobate în conformitate cu metodologia elaborată și aprobată de Agenție și nu la un preț mediu la care acesta achiziționează toată energia electrică în conformitate cu obligațiile impuse acestuia. De menționat că furnizorul central, în vederea realizării tuturor funcțiilor specifice care îi revin, va suporta și alte costuri decât cele ce țin de achiziționarea propriu-zisă a energiei electrice, fiind în drept să obțină și un nivel rezonabil de profit.</p>
		<p>3. Activitatea reglementată a Furnizorului central trebuie să fie absolut separată de cea liberă pe piață. Încercarea de a combina într-un preț pentru energia electrică atât costurile aferente activității reglementate, cât și cele libere pe piață face activitatea Furnizorului central intransparentă și vine în contradicție cu normele UE și CE.</p>	<p>Anume în acest scop este prevăzută în proiectul Metodologiei necesitatea separării evidenței contabile pentru furnizarea la prețuri reglementate a energiei electrice achiziționate de la producătorii eligibili din SRE și de la centralele electrice de termoficare urbane și pentru furnizarea energiei electrice</p>

			<p>realizată în condiții de piață, în cazul în care acesta va presta concomitent și această activitate. Condiția respectivă este expres stabilită și în art. 68, alin. (10) din Legea cu privire la energia electrică, nr. 107/27.05.2016.</p> <p>Concomitent, la determinarea prețurilor reglementate conform proiectului Metodologiei, nu se iau în considerație costurile aferente activității de furnizare a energiei electrice realizată în afara atribuțiilor specifice furnizorului central de energie electrică, stabilite în Legea nr. 10/26.02.2016 și în Legea nr. 107/27.05.2016 (de exemplu furnizarea energiei electrice pe piața cu amănuntul în condiții negociate).</p>
		<p>După formula de calcul din prezentul punct, după cuvântul „unde” de introdus definiția pentru parametrul „t” în următoarea redacție:</p> <p><i>„t - perioada de facturare a energiei furnizate, egală, de regulă, cu o lună de zile”</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea în cauză implică aprobarea lunară a prețurilor reglementate pentru activitatea furnizorului central. Or, în opinia autorilor, este inoportună reducerea intervalului de timp pentru care se determină prețul reglementat până la perioade de o lună, întrucât aceasta implică examinarea și emiterea lunară de hotărâri privind aprobarea prețurilor, fapt care nu este necesar, având în vedere aprobarea trimestrială și posibilitatea actualizării pe parcursul trimestrului a prețurilor respective (a se vedea Capitolul III din proiectul Metodologiei).</p>

		<p>Definiția marjei comerciale specifice de expus în următoarea redacție:</p> <p><i>„m - marja comercială specifică,, aferentă activității de furnizare a energiei electrice provenită de la SRE și CET-urile reglementate de către furnizorul central. Marja comercială specifică constă din costurile și cheltuielile necesare pentru furnizarea energiei electrice aferentă SRE și CET-urilor reglementate, precum și din un profit rezonabil. Acesta va constitui 10% din valoarea costurilor de operare necesare desfășurării activității în cauză. Costurile menționate vor fi stabilite pentru primul an, pentru anii ulterioari fiind actualizate anual la Indicele prețului de consum al Republicii Moldova, de către furnizorul central (cu excepția costului energiei) și profitul obținut din activitatea de furnizare prestată de furnizorul central. Valoarea acesteia se stabilește în cuantum de 0.6% și va fi constantă pe toată perioada de valabilitate a metodologiei;”</i></p> <p>Comentariul GNF: Cum a fost determinată această marjă de 0.6%?</p> <p>Pentru desfășurarea activității de furnizare a energiei electrice aferentă SRE și CET-urilor Furnizorul central nu poartă, practic, nici un risc. Această activitate este îndeplinită până în prezent de către furnizorii, distribuitorii și consumatorii eligibili, fără să li se acorde careva acoperiri de costuri și a marjei de profit. Prin urmare, va avea loc o majorare de tarif nejustificată.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Urmare a analizei avizelor parvenite, a fost modificată mărimea marjei comerciale la cuantumul de 0,5% din considerentul că aceasta este valoarea efectivă a marjei comerciale aplicate în anul 2016 de către furnizorul care activează la tarife nereglementate și care conform proiectului hotărârii Ministerului Economiei a fost ales pentru a fi desemnat ca Furnizor Central. Astfel dat fiind faptul că marja comercială respectivă a fost aplicată la prestarea serviciului de furnizare la tarife nereglementate pe piața angro, considerăm că aceasta va fi atractivă și rezonabilă pentru a fi aplicată la furnizarea energiei electrice de către Furnizorul Central.</p>
		<p>Definiția parametrului D_{ev} de expus în următoarea redacție:</p> <p><i>„D_{ev} - devierile formate în perioada anului de gestiune de valabilitate a prețului precedent de furnizare a energiei electrice de către Furnizorul central. Aceste devieri, pozitive sau negative, rezultă din diferența dintre veniturile planificate la stabilirea prețurilor lui precedent de furnizare lunare și veniturile reale înregistrate în trimestrul lunile respective precedent. Devierile se determină în baza diferenței parvenite de la modificarea efectivă față de</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Considerăm inoportună determinarea devierilor pentru perioade anuale de timp și ajustarea anuală a prețurilor reglementate având în vedere fluctuațiile mari ale cantităților de energie electrică pe care le va achiziționa furnizorul central și, respectiv a costurilor aferente acestora. Astfel, în</p>

cea planificată reală și din cauza factorilor obiectivi a cantității de energie electrică furnizată, si/sau a tarifelor de procurare de la surse si aplicării plății pentru energia de balansare”.

Comentariul GNF: Nu vedem necesitatea aprobării de către ANRE a tarifului Furnizorului central în condițiile în care toate datele aferente calculării tarifului Furnizorului central sunt apriori cunoscute: a) prețul și energia livrată de SRE și CET-urilor reglementate, care trebuie să fie publice și expuse pe site-urile Furnizorului central; b) marja specifică aplicată Furnizorului central; c) plata pentru energia de echilibrare. înaintată de Operatorul de sistem. La finele anului Furnizorul central prezintă ANRE un Raport, prin care justifică tarifele aplicate lunar de către Furnizorul central. în vederea determinării și aprobării de către ANRE a devierilor financiare urmate a fi considerate la calcularea tarifelor în următorul an de gestiune. Devierile financiare ar urma să fie repartizate pe întregul an următor, proporțional energiei livrate lunar în anul precedent, fiind ajustate la inflație. în genere, fiecare dintre entități care cumpără energie de la Furnizorul central trebuie să aibă posibilitate de a verifica corectitudinea calculării tarifului mediu pentru energia SRE și CET-urile reglementate. în acest sens, fișierul Excel trebuie să fie expus pe site-ul Furnizorului central la o anumită dată a lunii stabilită de ANRE. accesul la acesta fiind posibil doar pentru entitățile aflate în relațiile contractuale cu Furnizorul central.

proiectul Metodologiei se propune ajustarea trimestrială a tarifelor în conformitate cu devierile care vor fi înregistrate.

De remarcat totodată că redacția propusă pentru parametrul D_{ev} este inaplicabilă și nu are sens, întrucât, conform propunerii, devierile în cauză urmează a fi evaluate pe perioada anului de gestiune, pe când prețurile reglementate se aprobă trimestrial.

Concomitent, pentru motivele expuse mai sus, considerăm inoportună ajustarea lunară a tarifelor la devierile calculate lunar.

În ceea ce privește plata pentru energia electrică de echilibrare, considerăm inoportună includerea la etapa actuală a unei componente distincte în acest sens, întrucât modul în care costurile aferente energiei de echilibrare vor fi repartizate în interiorul grupului de echilibrare format de producătorii eligibili din SRE, furnizorul central și centralele electrice de termoficare urbane urmează a fi stabilit în Regulile pieței energiei electrice.

În fine, considerăm nejustificată propunerea conform căreia furnizorii de energie electrică trebuie să verifice corectitudinea prețului reglementat, având în vedere faptul că acesta se aprobă de

			<p>către ANRE, conform metodologiei aprobate în prealabil.</p> <p>Totodată, furnizorii de energie electrică sunt în drept să se adreseze la Agenție în vederea obținerii unor explicații în ceea ce privește structura prețului reglementat aprobat. Mai mult ca atât, cererile privind aprobarea/ajustarea prețurilor reglementate urmează a fi publicate pentru a fi accesibile publicului.</p> <p>De remarcat și faptul că prețul reglementat nu constituie exclusiv prețul mediu ponderat al energiei electrice achiziționate de furnizorul central, după cum a fost menționat mai sus.</p>
<p>Pct.6 (pct. 7 în redacție finală)</p>	<p>6. În cazul desfășurării de către furnizorul central și a activității de vânzare a energiei electrice consumatorilor finali în condiții de piață, costurile energiei electrice din surse regenerabile de energie și energiei electrice produse în regim de cogenerare, repartizate furnizorului central în baza volumului de energie furnizate de către acesta în condiții de piață, vor fi reflectate în evidența contabilă ținută separat pentru activitatea de furnizare în condiții de piață.</p>	<p>5. În cazul desfășurării de către furnizorul central și a activității de vânzare a energiei electrice consumatorilor finali în condiții de piață, costurile energiei electrice din surse regenerabile de energie și energiei electrice produse în regim de cogenerare, repartizate furnizorului central în baza volumului de energie furnizate de către acesta în condiții de piață, vor fi reflectate în evidența contabilă ținută separat pentru activitatea de furnizare în condiții de piață.</p> <p>Comentariu GNF: Clauza aferentă menținerii cu strictețe a contabilității separate pentru activitatea reglementată și liberă pe piață urmează a fi formulată în licență, nu aici.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Furnizorul central va activa în baza licenței pentru furnizarea energiei electrice iar condițiile aferente acestei activități sunt identice pentru toți titularii licenței respective.</p> <p>Principiul ce ține de menținerea separată a contabilității este stabilită expres în art. 68, alin. (10) din Legea cu privire la energia electrică.</p> <p>Totodată, considerăm oportun de expus mai detaliat acest fapt și în proiectul Metodologiei și de specificat necesitatea menținerii evidenței contabile separate pentru energia</p>

			<p>electrică care îi revine furnizorului central în baza cotei deținute de acesta pe piața cu amănuntul ca urmare a furnizării energiei electrice consumatorilor finali.</p> <p>Concomitent, prevederea la punctul în cauză a fost reformulată după cum urmează, pentru a oferi o mai mare claritate în legătură cu acest fapt:</p> <p><i>„În cazul desfășurării de către furnizorul central și a activității de furnizare a energiei electrice pe piața cu amănuntul, costurile aferente energiei electrice din surse regenerabile de energie și energiei electrice produse în regim de cogenerare de centralele electrice de termoficare urbane, repartizate furnizorului central în baza cotei deținute de acesta pe piața cu amănuntul, vor fi reflectate în evidența contabilă ținută separat pentru această activitate de furnizare.”</i></p>
Pct.7, pct. 8 (pct. 8 și pct. 9 în redacție finală)	<p>7. Agenția, trimestrial, până la ultima zi calendaristică a lunii premergătoare trimestrului respectiv, va stabili și aproba prețul reglementat de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central și îl va publica pe pagina electronică a Agenției.</p> <p>8. Furnizorul central va avea dreptul să solicite ANRE actualizarea prețurilor în decursul trimestrului, dacă există factori obiectivi ce nu pot fi controlați de acesta (modificarea prețurilor de procurare a energiei electrice și/sau modificarea volumelor prognozate de producere), care justifică o astfel de actualizare și care duc la o deviere mai mare de 5,0% din veniturile (de la prestarea de către</p>	<p>De expus prevederile de la pct. 7 și pct. 8 în următoarea redacție:</p> <p><i>„7. Agenția, trimestrial, până la ultima zi calendaristică a lunii premergătoare trimestrului respectiv, va stabili și aproba prețul reglementat de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central și îl va publica pe pagina electronică a Agenției.</i></p> <p><i>8. Furnizorul central va avea dreptul să solicite ANRE actualizarea prețurilor în decursul trimestrului, dacă există factori obiectivi ce nu pot fi controlați de acesta (modificarea prețurilor de procurare a energiei electrice și/sau modificarea</i></p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Nu sunt identificate careva propuneri de modificare a pct. 7 și a pct. 8 din proiectul Metodologiei,</p> <p>Concomitent, considerăm necesară obligarea furnizorului central de a prezenta anual un raport în care să justifice prețurile la energia electrică, având în vedere faptul că prețul reglementat, conform proiectului Metodologiei, se</p>

	<p>furnizorul central a serviciului de furnizare) în baza căroră a fost calculat prețul reglementat de furnizare în vigoare. În acest caz, furnizorul va prezenta ANRE o analiză a factorilor de influență și a devierilor dintre datele aplicate la calcularea prețului și cele real înregistrate. ANRE, în aceste cazuri, este în drept să ajusteze prețurile în funcție de nivelul de influență asupra prețurilor a factorilor obiectivi.</p>	<p><i>volumelor prognozate de producere), care justifică o astfel de actualizare și care duc la o deviere mai mare de 5,0% din veniturile (de la prestarea de către furnizorul central a serviciului de furnizare) în baza cărora a fost calculat prețul reglementat de furnizare în vigoare. În acest caz, furnizorul va prezenta ANRE o analiză a factorilor de influență și a devierilor dintre datele aplicate la calcularea prețului și cele real înregistrate. ANRE, în aceste cazuri, este în drept să ajusteze prețurile în funcție de nivelul de influență asupra prețurilor a factorilor obiectivi.</i></p> <p><i>7. Până la 31 ianuarie a anului în curs, Furnizorul central va prezintă ANRE un Raport, prin care va justifica prețurile la energia electrică aplicate lunar de către Furnizorul central pe parcursul anului precedent, alături cu alți parametri relevanți, în vederea determinării și aprobării de către ANRE a devierilor financiare urmate a fi considerate la calcularea prețurilor la energie în anul de gestiune. Până la 31 martie al anului de gestiune ANRE va publica devierile aprobate. Acestea vor fi repartizate pe întregul an de gestiune, proporțional energiei livrate lunar în anul precedent de gestiune, fiind ajustate la Indicile prețului de consum al Republicii Moldova.”</i></p>	<p>aprobă trimestrial de Agenție iar la o eventuală solicitare de aprobare a prețului reglementat furnizorul central urmează să prezinte toată informația necesară pentru justificarea calculelor prezentate. În ceea ce privește devierile financiare, a se vedea explicațiile oferite mai sus.</p>
<p>Pct.9 (pct. 10 în redacție finală)</p>	<p>9. În cazul în care, în perioada de valabilitate a Metodologiei vor fi adoptate acte legislative sau acte normative de reglementare care vor influența nivelul costurilor și al cheltuielilor de furnizare a energiei electrice, aceste modificări vor fi luate în considerație de către ANRE la ajustarea trimestrială a prețurilor.</p>	<p>De expus pct. 9 în următoarea redacție: <i>„9. În cazul în care, în perioada de valabilitate a Metodologiei vor fi adoptate acte legislative sau acte normative de reglementare care vor influența nivelul costurilor și al cheltuielilor de furnizare a energiei electrice, aceste modificări vor fi luate în considerație la determinarea devierilor financiare pentru următorul an de gestiune, fiind reflectate la calcularea prețului energiei anului în curs, de către ANRE la ajustarea trimestrială a prețurilor.”</i></p> <p>Comentariul GNF:</p> <p>1. Așa cum s-a subliniat mai sus, această metodologie trebuie aplicată doar pentru activitatea reglementată.</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea explicațiile de mai sus în ceea ce privește devierile financiare și ajustarea/aprobarea prețurilor reglementate. În ceea ce privește comentariile la acest punct, a se vedea de asemenea explicațiile prezentate mai sus.</p>

		<p>2. Nu este necesar ca ANRE să aprobe prețurile în cauză, dat fiind că ele pot fi determinate apriori, fără intervenția Agenției. Toate datele sunt cunoscute, iar celea care ar putea trezi dubii, valorile finale vor fi reflectate în devierile tarifare.</p> <p>3. GNF nu este împotriva ca devierile financiare înregistrate în luna precedentă (sau perioada precedentă) să fie reflectate în prețul lunii viitoare.</p>	
--	--	--	--

CENTRUL NAȚIONAL ANTICORUPȚIE al REPUBLICII MOLDOVA

<p>Pct.9</p>	<p>Furnizorul central va avea dreptul să solicite Agenției actualizarea prețurilor în decursul trimestrului, dacă există factori obiectivi ce nu pot fi controlați de acesta (modificarea prețurilor de procurare a energiei electrice și/sau modificarea volumelor prognozate de producere), care justifică o astfel de actualizare și care duc la o deviere mai mare de 5,0% din costurile de furnizare a energiei electrice de către furnizorul central, în baza cărora a fost calculat prețul reglementat de furnizare în vigoare. În acest caz, furnizorul va prezenta Agenției o analiză a factorilor de influență și a devierilor dintre datele aplicate la calcularea prețului și cele real înregistrate. Agenția, în aceste cazuri, este în drept să ajusteze prețurile în funcție de nivelul de influență asupra prețurilor a factorilor obiectivi.</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Norma nu conferă claritate în privința faptului dacă actualizarea prețurilor urmează să fie solicitată și în cazul în care, urmare a unor factori obiectivi, devierea va duce la o micșorare a costurilor, respectiv este necesară micșorarea a prețurilor în final.</p> <p>Utilizarea sintagmei „furnizorul central va avea dreptul”, precum și sintagma „ANRE, în aceste cazuri este în drept să ajusteze prețurile” acordă câmp discreționar în acțiuni ambelor părți.</p> <p>Astfel, pe de o parte, furnizorul central va uza de dreptul său doar în cazul în care va putea dovedi o necesitate a creșterii prețului nu și în cazul în care sunt factori obiectivi care pot duce la o micșorare a acestuia.</p> <p>Pe de altă parte, ANRE, urmare a examinării materialelor prezentate de către furnizorul central, va fi în drept să ajusteze prețurile și, deci nu obligat, chiar dacă furnizorul central de energie a prezentat justificativ factorii obiectivi și calculele privind necesitatea ajustării prețurilor.</p> <p>În aceste condiții, sunt create condiții propice apariției manifestărilor de corupție atât din partea agenților publici din cadrul ANRE cu factori de decizie, cât și din partea furnizorului central de energie care va comite, la fel, manifestări de corupție, în scopul aprobării ajustărilor solicitate.</p> <p>Se atrage atenția că unele manifestări de corupție nu vor putea fi incriminate, respectiv, agenții publici care vor comite abuzuri de serviciu și depășiri ale atribuțiilor funcționale nu vor putea fi trași la răspundere.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În ultima propoziție cuvintele „este în drept să ajusteze” se substituie cu cuvintele „va ajusta”. Totodată se introduce un punct nou, pct. 10, cu următorul conținut „Ajustarea (majorarea / diminuarea) prețurilor reglementate în decursul anului se efectuează la solicitarea oficială a furnizorului central sau la inițiativa Agenției”</p>
--------------	---	---	---

		<p>Recomandări: Stabilirea posibilității ca în cazul în care se constată de către ANRE că sunt factori obiectivi care duc la o micșorare a prețului final să se prezinte materialele justificative în vederea ajustării prețului. Astfel, proiectul urmează să fie completat cu o normă care să prevadă expres că ANRE este obligat să inițieze din proprie inițiativă, cu informarea concomitentă a furnizorului central de energie electrică, procedura de ajustare a prețului reglementat în cazul în care consideră că sunt argumente justificative și condiții obiective de ajustare a acestuia. La fel, norma urmează să fie modificată în sensul excluderii posibilității agenților publici din cadrul ANRE de a „fi în drept” să ajusteze prețurile odată ce au stabilit factorii obiectivi, materialele justificative prezentate de către furnizorul central de energie electrică.</p>	
--	--	--	--